

**Piaci útmutató a
Kubai Köztársaságról**

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

2020

Tartalom

Tartalom	2
Alapadatok.....	4
Gazdasági helyzet	5
1. Legfontosabb indikátorok	5
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	6
3. Gazdasági helyzet.....	7
4. További hasznos gazdasági információk	9
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	10
1. Politikai, államközi kapcsolatok.....	10
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	10
3. A Magyar-Kubai Üzleti Tanács tevékenysége	12
Jogi, szabályozási környezet.....	14
1. Magyar export Kubába	14
2. Import Kubából.....	15
3. Vállalatalapítás.....	15
4. Egyéb	17
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés	18
1. EXIM országhozzá tartozó besorolás.....	18
2. Helyi fejlesztési bank	18
3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek.....	18
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat	18
5. Tenderlehetőségek	19
Praktikus információk	20
1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok	20
2. Beutazási feltételek.....	20
3. Egészségügyi helyzet.....	20
4. Közbiztonság.....	21
5. Infrastruktúra, közlekedés.....	21
6. Repülőtér.....	22
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	22
Kultúra.....	23
1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások.....	23
2. Fontosabb ünnepek	23

3. Vallás, vallási szokások.....	24
4. Történelmi áttekintés.....	24
5. További hasznos információk.....	26

Alapadatok

Hivatalos név: Kubai Köztársaság

Főváros	Havanna
Tartományok	Camagüey, Ciego de Ávila, Cienfuegos, Ciudad de la Habana, Granma, Guantánamo, Holguín, Isla de la Juventud (különleges körzet), La Habana, Las Tunas, Matanzas, Pinar del Río, Sancti Spíritus, Santiago de Cuba, Villa Clara
Államforma	szocialista köztársaság
Kormányzat	prezidenciális rendszer
Pénznem	kubai peso (CUP), kubai konvertibilis peso (CUC), 1 CUC =26 CUP 1 CUC = 1 USD*
Hivatalos nyelv	spanyol
Területe	109 884 km ²
Lakossága	11 280 651 (2020, becsült adat)**
Éves népességszaporulat	-1% (2018)**
Időeltolódás	GMT - 5 óra
Etnikai megoszlás	fehér (64,1%), fekete (9,3%) mulatt (26,6%) (2012)**
Vallások	római katolikus (59,2%), szanteria (törzsi vallás, 17,4%), egyéb (0,4%), felekezeten kívüli (23%)
Nemzeti ünnep	felszabadulás napja (január 1.), a fegyveres erők győzelmének napja (január 2.), a munka ünnepe (május 1.), függetlenség napja (május 20), nemzeti felkelés napja (július 25-27.), az 1868-as függetlenségi háború ünnepe (október 10.), Karácsony (december 25.), Szilveszter (december 31.)***

Forrás: *<https://www.xe.com/>

Fenti népességi adatok forrása az Oficina Nacional de Estadística e Información: Anuario Demográfico de Cuba 2018

**<http://www.onei.gob.cu/>; http://www.onei.gob.cu/sites/default/files/anuario_demografico_2018.pdf

<http://en.wikipedia.org/wiki/Cuba>, <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

*** <https://www.worldtravelguide.net/guides/caribbean/cuba/public-holidays/>

<https://publicholidays.la/cuba/2020-dates/>

A Kubai Köztársaság egy karibi szigetország, területéhez Kuba szigetén túl hozzátartozik még 1600 kisebb szárazulat is, amelyek közül méretével kiemelkedik a Pinos-sziget. Az egykori spanyol gyarmat ma a legnépesebb karibi ország.

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

Legfontosabb indikátorok

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
GDP (milliárd USD)*	62,08	64,32	68,99	73,14	77,14	80,65	87,13	91,37	96,85	100,02
Egy főre jutó GDP (USD)*	5529	5730	6139	6497	6837	7133	7694	8060	8541	8821
Egy főre jutó GNI (USD)*	5520	5610	5930	6280	6640	6840	7230	7480	n.a.	n.a.
GDP növekedési üteme (% <i>, év/év</i>)*	1,4	2,3	2,8	3,0	2,7	1,0	4,4	0,5	1,8	2,2
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	0,68	-1,3	0,85	4,5	3,5	-2,8	8,8	-1,8	2,1	2,5
Infláció (%)**	3,1	2,1	4,8	5,5	6	5,3	4,6	4,5	5,2	5,9
Termék- és szolgáltatás export (mrd USD)*	10,8	14,5	17,3	18,6	18,5	17,8	14,9	13,6	14	14,5
HDI (Emberi Fejlettségi Index) ****	0,782	0,779	0,778	0,767	0,765	0,768	0,772	0,774	0,777	72. hely 0,778
GCI (Globális Versenyképességi Index)*****	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/cuba>

**<https://tradingeconomics.com/cuba/indicators>

*** <http://hdr.undp.org/en/composite/trends>, kategória: „high human development”,

**** <http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/CUB>; <http://hdr.undp.org/en/content/2019-human-development-index-ranking>

<http://hdr.undp.org/en/data>

***** A World Economic Forum, a Trading Economics, The World Bank nem készít a Kubai Köztársaságról GCI felméréseket.

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Exportvolumen	14,5 milliárd USD (2018)*
Legfontosabb exportpartnerek	Venezuela (35%), Spanyolország (11%), Oroszország (8%), Bolívia (4%), Franciaország (4%), Mexikó (3%) (2018)**
Legfontosabb exporttermékek	dohány, cukor, nikkell, rum, ércek és salak, hal, vas- és acélpipari termékek, fa, generikus és biotechnológiai gyógyszerek, réz (2018)**
Importvolumen	12,5 milliárd USD (2018)*
Legfontosabb importpartnerek	Kína (21%), Spanyolország (12%), Németország (9%), Egyesült Királyság (7%), Olaszország (6%), Kanada és Brazília (5-5%), Mexikó és Venezuela (3-3%) (2018)**
Legfontosabb importtermékek	üzemanyag, élelmiszerek, gépek és alkatrészek, fémek és fémipari termékek, műgumi és termékei, vegyipari termékek, járművek

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/cuba>

**<https://tradingeconomics.com/cuba/exports-by-country>; <https://tradingeconomics.com/cuba/imports-by-country>
<https://knoema.com/atlas/Cuba/Merchandise-exports>

***<http://www.worldstopexports.com/cubas-top-10-exports/>

2018-ban Kuba 14,5 milliárd értékben exportált, ennek 56%-a az amerikai kontinensre, 37%-a Európába, 5,9%-a Ázsiába irányult. Kiemelkedő exportpartnere Venezuela, további fontos exportcélországai Spanyolország, Oroszország és más európai, valamint latin-amerikai országok. A kubai Nemzeti Statisztikai és Információs Hivatal (ONEI) 2018-as adatai szerint Kuba termékexportja csupán 2,3 mrd CUC, azaz USD, míg szolgáltatásexportja 11,28 mrd CUC/USD (1 CUC = 1 USD). Exportjának tehát jelentős része szolgáltatásexport, melynek több mint a felét, azaz 6,39 mrd USD-t az egészségügyi szolgáltatások exportja teszi ki, ami elsősorban a kubai orvosok külföldi munkájából származik (2020-ban 66 országban 30 ezer orvos szolgál).

2018-ban Kuba 12,5 milliárd értékben importált, behozatala megközelítőleg arányosan megoszlik a kontinensek között, Európából 38%-ban, Ázsiából 32%-ban, az amerikai kontinensről 30%-ban importált. Legfontosabb importpartnerei Kína, Spanyolország, Németország, és más európai, valamint latin-amerikai országok. A kubai ONEI 2018-as adatai szerint Kuba termékimportja 11,48 mrd CUC/USD, szolgáltatásimportja 1,04 mrd CUC/USD.

Kereskedelmi mérlege a Worldbank szolgáltatásexportot is tartalmazó adatai szerint sok éve kismértékben pozitív, 2018-ban 1,9 milliárd USD pozitívummal zárult. Behozatala egyedül a válság évében, 2008-ban haladta meg a kivitelét, 2,3 milliárd USD-ral. Ugyanakkor ha csak a termékkereskedelmet vizsgáljuk, a kereskedelmi mérleg -9,11 mrd CUC/USD volt 2018-ban (ONEI). A hivatalát 2018-ban elfoglaló új kubai elnök, Miguel Díaz-Canel szigorú intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy az ország minél több terméket exportáljon és minél kevesebbet importáljon.

Az Európai Unió Kuba egyik fő kereskedelmi partnere. 2019-ben az uniós tagországok összesen 2109 M EUR értékben exportáltak, illetve 327 M EUR értékben importáltak Kubából. Ezek az értékek a korábbi években hasonlóan alakultak, 2018-ban az export 2160 M EUR volt, ami 2,3%-os csökkenést jelent 2019-ben, az import pedig 305 M EUR, ami 7,3%-os emelkedés.

Forrás és további információ:

<http://www.onei.gob.cu/node/14212>

https://webgate.ec.europa.eu/isdb_results/factsheets/country/details_cuba_en.pdf

<https://tradingeconomics.com/cuba/exports>

<https://tradingeconomics.com/cuba/imports>

<http://www.worldstopexports.com/cubas-top-10-exports/>

<https://oec.world/en/profile/country/cub/>

3. Gazdasági helyzet

A politika szerepe jelentős a gazdaság szabályozásában. Kuba legfontosabb gazdaságpolitikai célja egy fenntartható és fejlődő szocialista nemzetgazdaság építése, a politikai és gazdasági szuverenitás megőrzésével.

Az ország több regionális politikai és gazdasági szövetség tagja, ezek: a CELAC (Latin-amerikai és Karibi Államok Közössége), az ALBA (Bolivári Szövetség a Mi Amerikánk Embereiért), az El Nem Kötelezett Országok Mozgalma, a Karibi Államok Szövetsége, a Latin-amerikai Integrációs Szövetség és az ENSZ.

Az elmúlt évek moderált növekedése ellenére Kuba nehéz időszakon megy keresztül, melyet az amerikai embargó újbóli megerősödése, valamint a 2020-as koronavírus-járvány csak súlyosbít. Raúl Castro 2011-ben jelentős gazdasági-társadalmi reformokat vezetett be az országban. Ugyanakkor számos probléma következtében a kubai gazdaság továbbra is lassan növekszik. A gazdasági gondok között megemlítendő, hogy csökkenek az állami bevételek, folyamatos a devizahiány, a várt mértéktől elmaradnak a külföldi tőkebefektetések, és a magánszféra gazdasági súlya sem megfelelő mértékű.

A külkereskedelem továbbra is állami monopólium, bürokratikus import engedélyezéssel. Központi devizagazdálkodás van, hosszú fizetési határidőkkel. A kormányzati fókuszban az idegenforgalom, a gyógyszeripar és az energiatermelés szerepel. A jövőbeli húzóágazatok lehetnek az élelmiszeripar, az alternatív energiák és a telekommunikáció.

Kubában napjainkig fennmaradt a kettős pénzrendszer. Ez óriási problémát okoz a kubai gazdaságban, mesterségesen túlértékeli a hazai pénzt, illetve elriasztja a külföldi befektetőket. A nemzeti valuta a kubai peso, amit CUP-ként jelölnek. Létezik a konvertibilis kubai peso is, aminek rövidítése a CUC, árfolyamát az USD-hoz rögzítették: 1 CUC = 1 USD. Egy konvertibilis peso 26 kubai pesot ér, azaz 1 CUC = 26 CUP.

A jelenlegi, 2020-as nehéz helyzet háttere összetett: egyrészt a már meglévő, egyre súlyosbodó gazdasági és pénzügyi válság, másrészt a határ lezárása a koronavírus-járvány következtében. A kubai kormány elismerte, hogy a gazdasági válság súlyosbodni fog a járvány utáni időszakban és a leküzdésére az ún. „különleges időszak” intézkedéseit veszik

elő, elsősorban a takarékoskodást. A turizmus drasztikus visszaesésével Kuba nehéz helyzetbe került, a CEPAL 3,7%-os gazdasági visszaesést jósol a szigetországnak. A nemzetközi áruszállítás leállása, ill. megdrágulása akadályozza a kubai exporttermékek szállítását. A devizatartalékok növelése érdekében csökkentenék az importot és növelnék a kubai termékek arányát az élelmiszerek között, minél inkább átállva az önellátásra a hazai élelmiszertermelésben.

Az elmúlt évek javulását követően az országban újra óriási az áruhiány, az áremelkedések állandóak, sorok kígyóznak a boltok előtt. Az államtól kapott havi élelmiszerjegyekre vásárolható termékek nem tartanak ki egész hónapban, ezért a kubaiaknak a drága „maszek” boltokban kell az élelmiszereket beszerezniük.

Kubában a turizmus már 2019. második félévében visszaesés mutatott, 2020 januárjában ez 20%-os volt az előző évi adatahoz képest, ehhez adódott még hozzá a járvány miatti teljes kiesés. Emiatt a privát szféra munkahelyeinek 20%-a, több mint 136 ezer munkahely szűnt meg a szigetországon belül. Számukra a kormány felkínálta a lehetőséget, hogy visszatérjenek az állami szektorba dolgozni: a mezőgazdaságba, az állattenyésztésbe, valamint az élelmiszer-feldolgozó és -szállító ágazatokba. A privát szféra munkahelyeinek megszűnésével Kuba jelentős mértékű adóbevételektől esik el a KKV-k részéről, ill. még tovább nő és telítődik az állami foglalkoztatás. A kubai Nemzeti Statisztikai és Információs Hivatal (ONEI) szerint 2018-ban a munkanélküliség 1,6%-os volt. A havi átlagfizetés az állami szférában 2018-ban 777 CUP, ami 29,8 USD-nek felel meg, ez a 2020. májusi 1 USD = 321 HUF árfolyamon átszámolva 9565 forintos havi átlagkereset!

Kuba szigetén az idegenforgalom a 90-es években kezdett fellendülni, mára pedig az egyik fő bevételi forrássá vált. A turizmus az elmúlt években jelentős növekedést mutatott. Az ONEI adatai szerint 2016-ban 3,5 millió, míg 2017-ben már 4,111 millió külföldi látogatott el Kubába. 2018-ban 4,143 millió turista érkezett a szigetországra, közülük 1,1 millióan kanadaiak, 637 ezren pedig USA-beliak voltak. Az Európai Unióból a legtöbben Németországból (208 ezer), az Egyesült Királyságból (189 ezer), Olaszországból (177 ezer) és Spanyolországból (167 ezer) érkeztek. A Trump-adminisztráció szigorításai miatt azonban az észak-amerikai beutazók száma csökken 2019-től. A kubaiak is egyre többet utaznak, 2018-ban 1,65 millió kubai lépett be Kubába, ebből 600 ezer volt a külföldön élők száma.

A szigetországon rendszeresen pusztít hurrikán, tornádó, trópusi vihar. Az elmúlt évtized legnagyobb természeti csapása 2017 szeptemberében következett be, amikor az Irma névre keresztelt hurrikán végigsöpört a szigeten és a halálos áldozatokon túl súlyos anyagi károkat okozott az épületekben és a mezőgazdaságban is. Ezek az óriási természeti katasztrófák jelentős mértékben hátráltatják az ország gazdasági fejlődését.

Forrás és további információ:

<http://www.granma.cu/>

<http://www.onei.gob.cu/node/14212>

<https://www.cibercuba.com/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Cuban_convertible_peso

4. További hasznos gazdasági információk

A Külgazdasági és Külügyminisztérium Exporthungary honlapján található a külgazdasági attasé által összeállított országinformációs anyag:

<http://exporthungary.gov.hu/download/5/45/52000/Kuba.pdf>

Kuba központi statisztikai hivatala: <http://www.one.cu>

Pro Cuba: <http://www.procuba.cu/en>

A Világbank adatbázisa: <https://data.worldbank.org/country/cuba>

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index:

<http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/CUB>

ENSZ-adatok: <http://data.un.org/en/iso/cu.html>

Nordea Country profile Cuba:

https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/cuba/economical-context?vider_sticky=oui

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

A diplomáciai kapcsolatok felvételét követő években a kétoldalú gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok intenzíven fejlődtek és számos megállapodást aláírtak (pl. hitelnyújtásról, kubai tudományos szakemberek és szakmunkások továbbképzéséről, Ikarus autóbuszok összeszereléséről, az árucserre-forgalomról, és atomenergia-ipari együttműködésről), amelyek nagy része mára hatályát veszítette.

A rendszerváltást követően több új egyezményt kötöttünk. A legfontosabb gazdasági vonatkozású kétoldalú egyezményeink a következők: a beruházások ösztönzéséről és védelméről szóló megállapodás (1999), a kulturális, oktatási és tudományos cserekapcsolatokról szóló egyezmény (2006) és a gazdasági együttműködési megállapodás (2006).

Kétoldalú kapcsolatainkban jelenleg irányadónak tekintjük az Európai Unió kubai politikáját. 2017 novemberében lépett életbe az EU és Kuba közötti ún. Political Dialogue and Cooperation Agreement című megállapodás. A megállapodás három fő fejezete a politikai párbeszédéről, az együttműködésről és az ágazati szakpolitikai párbeszédéről, valamint a kereskedelmi együttműködésről szól.

Forrás és további információ:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/IP_17_4301

https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en/16558/EU-Cuba%20relations,%20factsheet

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

Gazdasági kapcsolataink szerények, külkereskedelmi termékgazdálkodásunk alacsony, az elmúlt években azonban a magyar vállalkozások aktívan igyekeztek előmozdítani a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok növekedését.

Kuba 2018-ban Magyarország 135. kereskedelmi partnere volt, exportunkban a 135., míg importunkban a 113. helyet foglalta el. Kétoldalú áruforgalmunk 2018-ban mindössze 2,18 millió USD-t ért el, exportunk 1,914 millió USD-t, importunk 272 ezer USD-t tett ki, egyenlegünk 2017 óta pozitív, 2018-ban 1,64 millió USD. 2019-ben exportunk tovább csökkent 1,488 millió USD-ra, importunk enyhe növekedéssel 286 ezer USD-ral zárt, kétoldalú áruforgalmunk csupán 1,77 millió USD-t ért el. Szolgáltatáskereskedelmünk minimális, 2019-ben 145 ezer USD értékben exportáltunk, 7,9 millió USD értékben importáltunk Kubából.

Legjelentősebb exportcikkeink 2018-ban a vegyipari termékek, a mágneses és optikai leolvasók, valamint az adatátíró gépek, az elektrodiagnosztikai készülékek, a fűnyírók, a mezőgazdasági terménybetakarító-gépek, valamint a műanyagból készült áruk. Legjelentősebb importtermékeink 2018-ban a dohányáru, az optikai, fényképezési és mozgófényképezési alkatrészek és tartozékok.

2010 márciusában rendezték meg Havannában a Kubai-Magyar Gazdasági Együtműködési Vegyes Bizottság első ülését, majd ezt követően a kubai fél finanszírozási okokra hivatkozva egyoldalúan felfüggesztette a munkáját. A kétoldalú gazdasági együttműködés kialakításáról szóló megállapodást (GEM) 2006-ban írták alá Havannában, ennek módosító jegyzőkönyvét pedig 2017-ben, melynek szövegéből kikerült a GVB ülések megrendezése. A kubai fél a kétoldalú gazdasági és vállalkozói együttműködést a Magyar-Kubai Üzleti Tanács (spanyol nevén: Comité Empresarial Cuba-Hungría) keretei között kívánja fenntartani a két nemzeti kereskedelmi kamara koordinációjával.

Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2017 novemberében hivatalos látogatást tett Kubában. Véleménye szerint a kubai gazdaság modernizációja komoly lehetőséget nyújt a magyar vállalatok számára, hogy az egyre inkább kinyíló piacon megvessék a lábukat és aztán profitra tegyenek szert. Több olyan területet azonosítottak, ahol a kubai igények és a magyar kapacitások, képességek egymásra találhatnak. Ezek közül a legfontosabb a vízipar, tekintettel arra, hogy a kubai gazdasági teljesítményt nagyban meghatározza a turizmus alakulása, amellyel a mostani infrastruktúra egyelőre kevésbé tud lépés tartani. Ez elmondható a vízrendszerekről, az ivóvíz- és szennyvíz-rendszerek építéséről és kezeléséről is. Egy magyar víztisztító állomás ötezer kubai ivóvízzel való ellátását biztosítja 2018 szeptemberétől a korábban az Irma hurrikánnal sújtott területen, és újabb, a kubai vízrendszert modernizáló beruházások várhatók. A gazdasági együttműködés másik beazonosított területe a mezőgazdaság, a kubai termelési technológiák ugyanis erőteljes fejlesztésre szorulnak. A kubai kormány az élelmiszerimport kiváltásra törekszik, és magyar vállalatok bevonásával tervezi egy csirkefarm és egy sertéstelep létesítését. További ígéretes lehetőségek körvonalzódnak az élelmiszeripar, az építőipar, az egészségipari kutatás-fejlesztés, valamint a megújuló energiaforrások területén.

A földrajzi távolság miatt a magyar fél az áruexport helyett a technológia-transzfert, a közös gyártást és a befektetéseket preferálja. Jelenleg folyamatban van egy építőipari technológia-exporttal kapcsolatos projekt is a könnyűbeton gyártástechnológia tárgyában. Perspektivikus együttműködési lehetőségeket rejthet azonban a biotechnológia és a gyógyszeripar is, amelynek terén hazánk jelentős potenciállal rendelkezik.

A két ország között folyamatos a politikai és gazdaságdiplomáciai párbeszéd. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter 2019 szeptemberében hivatalában fogadta Ricardo Cabrisas Ruízt, a kubai Minisztertanács alelnökét.

Forrás és további információ:

<http://www.ksh.hu/>

<https://www.kormany.hu/hu/kulgzdasagi-es-kulugyminiszterium/hirek/a-kubai-gazdasag-modernizacioja-nagy-lehetoseg-magyar-vallalatoknak>

A magyar-kubai külkereskedelem áruszerkezete (USD)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Összesen	1 800 787	2 576 143	1 914 197	1 488 010	11 623 495	191 878	272 966	286 814	-9 822 708	2 384 265	1 641 231	1 201 196
Élelmiszer, ital, dohány	2 052	3 473	1 168	1 741	11 593 037	190 034	215 911	247 092	-11 590 985	-186 561	-214 743	-245 351
Nyersanyagok	4	7 175	4 625	3 685	0	0	0	0	4	7 175	4 625	3 685
Energiahordozók	2 616	638	0	349	0	0	0	0	2 616	638	0	349
Feldolgozott termékek	1 244 463	1 466 405	1 041 403	1 212 612	30 458	1 844	57 055	21	1 214 005	1 464 561	984 348	1 212 591
Gépek, gépi berendezések	551 652	1 098 452	867 001	269 623	0	0	0	39 701	551 652	1 098 452	867 001	229 922
Forrás: KSH												

3. A Magyar-Kubai Üzleti Tanács tevékenysége

A Magyar-Kubai Üzleti Tanács (MKÜT) magyar szekciója 2011 októberében alakult meg Budapesten 14 alapító taggal. Célja a kétoldalú gazdasági, elsősorban kereskedelmi kapcsolatok fejlesztése. Működésének a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) és a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája között 2001-ben Budapesten aláírt együttműködési megállapodás teremti meg az alapját. A konkrét tevékenységeket az évente, általában Havannában megrendezésre kerülő plenáris Üzleti Tanács üléseken aláírt akciótervek határozzák meg. A tanács magyar szekciója 2020-ban 35 taggal rendelkezik és évente tart taggyűlést Budapesten az MKIK-ban.

A Magyar-Kubai Üzleti Tanács magyar társelnöke Gyenese Tamás, a Denv-Air Kft. ügyvezető igazgatója. A titkárság feladatait az MKIK Nemzetközi Igazgatósága látja el. Elérhetőség: Pálmay Flóra nemzetközi igazgatóhelyettes, Telefon: 474 5143, e-mail: palmay@mkik.hu

Az Üzleti Tanács kubai szekciója 2013 áprilisában alakult meg Havannában. Társelnöke Tamara Taylor Delgado, a Centro de Isótopos kereskedelmi igazgatója. A kubai titkárság feladatait a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának Nemzetközi Igazgatósága látja el.

Elérhetőség: Belkis Tatiana Barnet Izquierdo kereskedelempolitikai szakértő
Telefon: (+53-7) 831-2404 / 253-as mellék, e-mail: releor@camara.com.cu

Az Üzleti Tanács 2018. október 26-án tartotta V. együttes ülését Havannában. Az ülésen egy hét vállalkozásból álló magyar üzletember-delegáció vett részt Gyenese Tamás magyar társelnök vezetésével. A rendezvényen a két társelnök aláírta a 2018-19-es időszakra vonatkozó munkatervet, majd a magyar és kubai cégek üzletember-találkozón vettek részt.

Az MKIK Magyar-kubai üzleti fórumot szervezett 2019. május 14-én Budapesten a Kubai Kereskedelmi Kamara üzleti delegációjának magyarországi látogatása alkalmából. A rendezvényen részletes tájékoztatás hangzott el a kétoldalú gazdasági kapcsolatokról, a kereskedelmi és befektetési lehetőségekről Kubában, valamint az Üzleti Tanács munkájáról. Az esemény keretében rendezték meg az Üzleti Tanács VI. plenáris ülését, melynek végén a társelnökök aláírták a 2019-20-as időszakra vonatkozó együttműködési programot. A fórumot követően az MKIK üzletember-találkozót szervezett, ahol a magyar vállalkozások tárgyalhattak a Kubából érkezett vállalatok képviselőivel.

Az MKÜT tagjai minden évben részt vesznek a novemberben megrendezésre kerülő Havannai Nemzetközi Vásáron (FIHAV), mely a Karib-térség legnagyobb multiszektoriális vására. Részvételüket Gyenese Tamás, magyar társelnök szervezi az MKIK koordinációjával. A 2019-es 37. FIHAV-on az Üzleti Tanács három tagvállalata képviselte Magyarországot a Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával felállított magyar standon, ahol bemutatták termékeiket, szolgáltatásaikat. A vásár folyamán számos üzleti tárgyalásra került sor, a magyar üzletemberek sikeresen zárták a részvételt.

Jogi, szabályozási környezet

1. Magyar export Kubába

A kubai társadalom belső viszonyait máig az 1958-ban Fidel Castro által lefektetett jogrend határozza meg. A magántulajdont és a magánszférát ért korlátozásokat 2011-ben kezdték el mérsékelni, hogy így helyezték fenntartható pályára a kubai gazdaságot.

Kuba Alapító tagja volt a GATT-nak, csatlakozott az árucikkek nemzetközi adásvételéről szóló Bécsi Egyezményhez, valamint a WTO-hoz. 2014. január 1. óta nem részesül az Európai Unió által a fejlődő országok számára biztosított Általános Preferenciarendszerről (GSP).

A külkereskedelem továbbra is állami monopólium, bürokratikus import engedélyezéssel. A jelenlegi kubai importszabályozás szerint kereskedelmi termékeket csak kormányzati szervezetek, vagy hozzájuk kapcsolódó vállalatok importálhatnak, miután megszerezték az ehhez szükséges engedélyeket. Kereskedelmi közvetítők és ügynökök pedig csak a kormányzati szervek kereskedelmi tevékenységében vehetnek részt külön engedéllyel, saját kereskedelmi tevékenységet nem folytathatnak.

A kubai importőrnek importvámot kell befizetni, ami a preferenciális kereskedelmi partnerségi kapcsolatokkal rendelkező országoknak (jelenleg kb. 5400 kereskedelmi termék esetében) 10,4%. A vámtételek és pótlékok kivetésénél a származási ország vonatkozásában Kuba megkülönböztet kedvezményezett relációkat és nem preferált, ún. standard exportőr országokat, és Magyarország is ebbe az utóbbi kategóriába esik. A normál, nem preferenciális kereskedelmi kapcsolatokkal rendelkező országokból származó import vonatkozásában magasabb, 17,9%-os importvám megfizetése kötelező. Az importvám értéke egyes termékek esetében elérheti a 30%-ot.

A beviteli szabályozás sajátossága, hogy Kubába exportálni kizárólag csak a Kubai Kereskedelmi Kamara és a Külkereskedelmi és Befektetésügyi Minisztérium (MINCEX) által jóváhagyott beszállítói engedély (spanyol nevén: Cartera de Proveedores) birtokában lehet.

Természetes személyek nem kötelesek a külföldről utalt jövedelmeik után adózni, azonban ha külföldi szerződéskötés által jutnak jövedelemhez, akkor egy 4%-os adó megfizetésére kötelezik őket.

Forrás és további információ:

<https://www.mincex.gob.cu/index.php/site/data/?lang=es&location=Comercio+Exterior&title=Leyes+y+Regulaciones>

2. Import Kubából

A Magyarországra történő behozatal esetében a Kubai Köztársaságra az Európai Unió által megállapított vámok és korlátozások alkalmazandók.

A ProCuba a 2018-as FIHAV vásáron mutatta be a kubai termékek és szolgáltatások frissített kínálatát tartalmazó dokumentumot, spanyol nevén: „Cartera de bienes y servicios exportables de Cuba”. Ebben több mint 70 kubai vállalat 340 termékét és szolgáltatását sorolják fel, frissített kiadás azóta sajnos nem jelent meg.

Forrás és további információ:

http://www.procuba.cu/es/cuba_exporta/ofertaexportable

3. Vállalatalapítás

Kuba az elmúlt években nagy erőfeszítéseket tett a külföldi tőkebefektetések ösztönzése érdekében. A jelenlegi szabályozási kereteket a 2014-ben elfogadott új, Külföldi Befektetésekről szóló 118. sz. törvény szabályozza (Ley de la Inversión Extranjera No. 118/2014), mely igyekszik nyitottabbá tenni a kubai piacot az új beruházások számára. A ProCuba oldaláról letölthető a „Steps to invest in Cuba” című angol nyelvű útmutató arról, hogy mi szükséges egy befektetés előkészítéséhez:

<http://www.procuba.cu/en/invertir/comoinvertir>

A 118. sz. törvény jelenleg csak spanyol nyelven érhető el:

<https://www.cubanet.org/wp-content/uploads/2015/10/Ley-No.118-de-2014.pdf>

A befektetések elősegítésére évente aktualizálják a külföldi befektetési projektek listáját, az ún. „Cartera de Oportunidades de la Inversión Extranjera” / „Portfolio of Opportunities for Foreign Investment” című dokumentumot, melynek frissített, 2019-20-as verziója a következő linken található:

<https://www.mincex.gob.cu/index.php/site/data/?lang=es&location=Inversi%C3%B3n+Extranjera&title=Cartera+de+Oportunidades>

A cégalapítási formák a 100%-os külföldi tulajdonú vállalat, a kubai állami vállalattal közösen alapított vegyesvállalat és a nemzetközi gazdasági társulás (konzorcium). A külföldi vállalatalapítás élénkítésére a kubai kormányzat szabad övezeteket és ipari parkokat hozott létre, melyekre külön jogszabály vonatkozik. A szabad zónákban történő letelepedés szintén állami engedélyhez kötött, amit a kubai hatóságok a kérelem beadását követő 60 napon belül kötelesek elbírálni. Az engedélyt maximum 50 éves koncesszió formájában adhatják ki, melyet kérelemre meg lehet hosszabbítani. A megszerzett előnyökért cserébe, a betelepült vállalatoknak garantálniuk kell, hogy az ipari parkokban előállított termékek minimum 25%-át a kubai piacon értékesítik.

Az első különleges gazdasági övezetet, a Mariel Különleges Fejlesztési Övezetet (spanyol nevén Zona Especial de Desarrollo Mariel vagy ZED Mariel), a fővárostól 45 km-re található Mariel kikötőjének 465,4 km²-es területén hozták létre, és ez az elmúlt ötven év legnagyobb projektje Kubában. 2013. november 1-jén lépett hatályba a 313-as számú törvényerejű rendeletet (Decreto-Ley no. 313 de la Zona Especial de Desarrollo Mariel), mely az övezeten

belül megvalósuló beruházásokat, illetve az övezet működését szabályozza. Raúl Castro kubai és Dilma Youssef brazil államfő 2014 januárjában nyitotta meg a gazdasági övezeten belül elkészült első, 700 méter hosszú rakpartot. A ZED Mariel honlapján részletes tájékoztatást találnak az övezetről angolul is és a működésére vonatkozó összes jogszabályt megtalálják:

<http://www.zedmariel.com/en>

<http://www.zedmariel.com/en/legal-framework>

A Kubai Köztársaságban az adókra vonatkozó jogszabályi háttérrel a 113/2012 számú adótörvény (Ley del Sistema Tributario no. 113/2012) határozza meg, mely spanyol nyelven letölthető a következő linken: <http://extwprlegs1.fao.org/docs/pdf/cub133396.pdf>

Kuba adórendszerében jelenleg egy 35%-os társasági adó van hatályban, kivéve a Mariel Különleges Fejlesztési Övezet esetét, ahol az első tíz év adómentes. A munkáltatói adó, mely hozzáadódik a társasági adóhoz, 5%-ot, az egészségügyi hozzájárulás pedig 14%-ot tesz ki. A nagykereskedelmi adó 5%, a kiskereskedelmi adó 10%, míg a szolgáltatási adó szintén 10%.

Magyarországgal nincs kettős adóztatást kizáró egyezmény.

A kereskedelmi képviselői irodaalapítás feltételeit a 206/1996 számú rendelet (Decreto del Establecimiento de sucursal extranjera en Cuba no. 206/1996) szabályozza, melyről egy részletes tájékoztató olvasható spanyolul a következő weboldalon:

<https://www.lupicinio.com/el-establecimiento-de-sucursal-extranjera-en-cuba>

Külföldi munkáltató helyi munkaerőt csak az állami munkaközvetítő irodán keresztül alkalmazhat. Közvetlen munkaszerződés nem köthető. Külföldi munkaerőt csak a teljes állomány bizonyos százalékában és csak adott munkakörökben alkalmazhat. A munkabérek szintje központilag rögzített.

A Kubába érkező befektetőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy az ország túlméretezett adminisztrációja, az államilag vezérelt munkaerőpiac hátráltathatja a külföldi befektetéseket és az üzleti tevékenységek megkezdését. Tekintettel arra, hogy az igazságszolgáltatás is az állam irányítása alatt áll, a külföldi befektetők többnyire a kubai állam érdekeinek megfelelő jogi döntésekre számíthatnak.

Forrás és további információ:

Gaceta Oficial de la República de Cuba:

<https://www.gacetaoficial.gob.cu/es/sistema-tributario>

Tradeingeconomics: <http://www.tradingeconomics.com/cuba/sales-tax-rate>

OECD: <http://www.oecd.org/countries/cuba/>

Wikipedia: https://en.wikipedia.org/wiki/Taxation_in_Cuba

Nordea: <https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/cuba/taxes>

4. Egyéb

Kubában a 2011-es új ingatlanpiaci szabályozás gyakorlatilag teljes mértékben lehetővé tette az ingatlanok magánszemélyek közötti, piaci árakon történő adásvételét. A szabályozás a külföldi állampolgárok előtt is megnyitotta az ingatlanvásárlás lehetőségét, mivel a kubai lakhellyel rendelkező kubai állampolgárokra és a tartózkodási engedéllyel rendelkező külföldiekre azonos feltételek vonatkoznak. Ingatlan adásvétele esetén a jogszabály 4%-os ingatlanadó befizetését írja elő az ingatlan eladásával szerzett jövedelemből.

Kubában 1979 óta folyamatosan bővülő tárgykörrel és hatáskörrel lépésenként épült ki a szerzői jogok védelmének rendszere, melynek köszönhetően mára állami törvények védik a szabadalmakat, a védjegyeket és a szerzői és egyéb szellemi tulajdonjogokat. A Kubai Köztársaság tagja a WTO-nak és aláírta a nemzetközi iparjogvédelmi együttműködés alapdokumentumának számító Párizsi Egyezményt.

Az iparjogvédelemmel az Oficina Cubana de la Propiedad Industrial elnevezésű szervezet foglalkozik, honlapjuk: <http://www.ocpi.cu/>.

Forrás és további információ:

Az ingatlanok adásvételéről bővebb információ: <https://www.cibercuba.com/noticias/2018-02-28-u192519-e192519-s27061-requisitos-comprar-casa-cuba>

A World Intellectual Property Organization honlapján a Kubára vonatkozó tájékoztató oldal az alábbi linken érhető el angolul: <https://www.wipo.int/wipolex/en/profile.jsp?code=CU>
<https://www.nordeatrade.com/en/explore-new-market/cuba/intelectual-property>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országkockázati besorolás

Az EXIM hatályos országkockázati besorolása szerint Kuba továbbra is a nem finanszírozható, 7-es kategóriában található, tehát nincs exporthitelezési lehetőség.

Forrás és további információ:

<https://exim.hu/kondiciok/orszagkockazatok>

2. Helyi fejlesztési bank

Kuba fejlesztési bankja: Banco Central de Cuba / Central Bank of Cuba

Cím: 402 e/ Lamparilla y Amargura. Habana Vieja, La Habana, Cuba

Honlap: <http://www.bc.gob.cu>

3. Helyi befektetésösztönzési szervezetek

A ProCuba, az állami kereskedelemfejlesztési és befektetésösztönzési központ, spanyol nevén a Centro para la Promoción del Comercio Exterior y la Inversión Extranjera, honlapjuk: <http://www.procuba.cu/es> vagy angolul <http://www.procuba.cu/en>.

Kubában a Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája is foglalkozik befektetésösztönzéssel. Sok jogi és ügyvédi iroda működik Kubában, elsősorban a fővárosban, ezek az interneten könnyen megtalálhatóak.

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Kubában az első kereskedelmi kamara 1887-ben alakult meg egy korábban kereskedők által létrehozott szervezet nyomdokain, jelenlegi formájában 1963 óta működik az 1091. számú törvény szerint.

A Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarájának, spanyol nevén a Cámara de Comercio de la República de Cuba székhelye Havannában található és négy regionális kirendeltséggel rendelkezik a következő városokban: Camagüey, Holguín, Villa Clara és Santiago de Cuba.

A 2011-es gazdasági fordulatnak, valamint több kereskedelmi korlátozás megszüntetésének köszönhetően a kamara munkája az utóbbi időszakban új lendületet vett, és a vezetése aktív szerepet vállal a szigetország gazdasági folyamataiban.

A Kubai Köztársaság Kereskedelmi Kamarája és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara együttműködési megállapodást írt alá 2001-ben. A két kamara között jó az együttműködés, közösen működtetik a Magyar-Kubai Üzleti Tanácsot.

A Kubával kereskedni kívánó magyar vállalkozások számára javasolt a kiutazást megelőzően felvenni a kapcsolatot a kubai kamara magyar ügyekkel foglalkozó

munkatársával és tájékoztatását kérni a kubai üzleti partnerekkel való találkozás lehetőségéről.

A kubai kamara elérhetőségei:

Cím: Calle 21 no. 661 esq. a A, El Vedado, La Habana, Cuba

Főtitkár: Omar de Jesús Fernández Jiménez

Nemzetközi igazgató: Celia Labora Rodríguez

Telefonszám (nemzetközi osztály): +53 7 831 2404 / 213-as mellék

E-mail: relint@camara.com.cu

Magyar üzleti ügyekkel foglalkozó munkatárs: Belkis Tatiana Barnet Izquierdo
kereskedelempolitikai szakértő

Telefonszám: (+53-7) 831-2404 / 253-as mellék

Telefonszám (nemzetközi osztály): +53 7 831 2404 / 253-as mellék

E-mail: releor@camara.com.cu

Honlap: átalakítás alatt, jelenleg sajnos nem működik

5. Tenderlehetőségek

A tenderlehetőségeket tartalmazó weboldalak jellemzően fizetősek és/vagy regisztrációhoz kötöttek, néhány példa:

Global Tenders: <http://www.globaltenders.com/tenders-cuba.htm>

Tenders Info: <http://www.tendersinfo.com/>

Bid Detail: <https://www.biddetail.com/Cuba>

Bidding Source: <https://www.biddingsource.com/tenders/cnt-197/cuba>

Állami tendereket az alábbi weboldalon találhatunk: Global Tenders - Government Tender

Notices from Cuba: <https://www.globaltenders.com/government-tenders-cuba.php>

Praktikus információk

1. Nagykövetségek és konzuli hivatalok

Magyarország Nagykövetsége Kubában:

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Deák Árpád Dávid

E-mail: mission.hav@mfa.gov.hu

Cím: Calle G. No. 458 entre 19 y 21, Vedado, Havana

Telefonszám: +53 7 833 3365, +53 7 833 3346

Honlap: <https://havana.mfa.gov.hu>

Külgazdasági attasé: Bodnár Dénes Tamás

Hivatali szám: +53 7 833 3365, mobilszám: + 53 59 159 971

E-mail: Denes.Bodnar@mfa.gov.hu

A KGA tevékenysége a Dominikai Köztársaságra és Jamaicára is kiterjed.

A Kubai Köztársaság Nagykövetsége Magyarországon:

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Alicia Elvira Corredera Morales

Cím: 1121 Budapest, Normafa út 55/a.

Telefon: +36 1 438-5950

Fax: +36 1 325-7586

E-mail: consulcuba@embacuba.hu; repcion@embacuba.hu

Honlap: www.embacuba.hu

2. Beutazási feltételek

Magyar állampolgár csak érvényes vízum vagy turistakártya (*tarjeta de turista*) birtokában utazhat be Kubába. A vízumot a Kubai Köztársaság Budapesti Nagykövetségének Konzulátusán lehet beszerezni. Üzleti útra csak üzleti vízummal (*visa de negocio*) lehet kiutazni. Ennek hiányában a magyar üzletembert nem engedik be a tárgyalásokra Kubában. Az üzleti vízum igényléséhez igazolni kell, hogy a magyar cég kapcsolatban áll egy kubai vállalattal és hozzájuk megy üzleti ügyben tárgyalni. Részletes tájékoztatás és díjazás a budapesti nagykövetség honlapján található:

http://www.embacuba.hu/vizumok_turistakartya

Vízumfelvételkor és beutazáskor a kubai hatóságok kérhetik a szálloda vagy magánszállás foglalásának igazolását, valamint az oda-, illetve visszaútra szóló repülőjegyet.

3. Egészségügyi helyzet

Magyarország és a Kubai Köztársaság között érvényben van a sürgősségi orvosi ellátások ingyenességére vonatkozó nemzetközi szerződés, de ez nem terjed ki a magyar állampolgárok teljes körű orvosi ellátására. Az orvosi ellátás költségei meglehetősen magasak és a kubai hatóságok megtiltják az ország elhagyását, amennyiben az utazó részéről kiegyenlítetlen tartozás áll fenn valamelyik gyógyintézetnél.

A Kubába utazóknak kötelező az utas- és egészségügyi biztosítás megkötése. A biztosítás megkötését belépéskor ellenőrizhetik, ekkor be kell mutatni a biztosítási kötvényt.

További információ: <https://havanna.mfa.gov.hu/page/utazasi-tanacsok>

A Dengue-láz, valamint a Zika-vírus általi fertőzés is gyakori helyi betegségnek számít a Karib-térségben, ezért fontos tájékozódni a kubai utazást megelőzően.

A hurrikánszezon általában június elejétől november végéig tart, azonban a jelzett időszakon kívül is képződhetnek pusztító trópusi viharok. Ezért a térségben tartózkodó magyar állampolgároknak folyamatosan figyelemmel kell kísérniük az időjárással kapcsolatos híradásokat, és a hatóságok előrejelzéseit, figyelmeztetéseit, valamint az elhangzó utasításokat maradéktalanul végre kell hajtaniuk.

Forrás: a Külgazdasági és Külügyminisztérium Konzuli és Állampolgársági Főosztályának honlapja: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kuba#d>

4. Közbiztonság

A közbiztonság jó, karibi viszonylatban kitűnőnek mondható, ugyanakkor a Kubába utazó turistáknak értékeikre, úti okmányaikra fokozottan kell ügyelniük! Lehetőleg már úgy érkezzenek az országba, hogy útlevelükről fénymásolattal rendelkezzenek, a személyazonosság igazolására elegendő, ha a másolatot magunknál tartják. A kubai hatóságok az útlevelüket elhagyó turistákkal szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedést alkalmazhatnak. Ezért az útlevél elvesztése esetén először a magyar nagykövetséggel kell felvenni a kapcsolatot, majd ezt követően lehet a rendőrséhez fordulni.

Forrás és további információ:

<http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kuba#d>

5. Infrastruktúra, közlekedés

Az ország egész területén gondot okoz a tömegközlekedés hiánya, illetve annak elégtelen volta. Személygépkocsit vagy motorkerékpárt a repülőtéren, Havannában és más városokban több helyen, illetve a szállodákban is lehet bérelni. A szigetországban működő, gépjárműveket bérbeadó állami cégek gyakran olyan biztosítást köttetnek az ügyfelekkel, amely nem fedezi a gépjárműben keletkezett károkat, így ezek teljes költségét az ügyfelekre hárítják.

Forrás és további információ:

<http://konzuliszolgalat.kormany.hu/amerika?kuba#d>

6. Repülőterek

A nemzetközi repülőterek száma tíz, a lista a Cuba Airport honlapon olvasható:

<http://www.airportcuba.net/>

Budapestről közvetlen járat nincs Havannába, a nagy nemzetközi légitársaságokkal juthatunk el Kubába párizsi, amszterdami, frankfurti vagy madridi, stb. átszállással.

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

A Kubai Köztársaság bankrendszere 1960-tól állami irányítás alá került, majd 1990-ben a szigetországban újra lehetővé vált a kereskedelmi bankok tevékenysége. A megreformált bankrendszer legfontosabb intézménye 1998-ban a szervezetileg szintén modernizált Kubai Központi Bank lett.

A kubai nemzeti bankrendszert, melynek élén a Kubai Központi Bank áll, 9 kereskedelmi bank, 14 pénzügyi szervezet, valamint 9 külföldi bank és 4 külföldi pénzügyi szervezet képviseleti irodája alkotja. Ezek teljes listája a Kubai Központi Bank honlapján megtalálható:

<http://www.bc.gob.cu/sistema-bancario-y-financiero>

Fontos tudni, hogy a dollárt (USD) nagyon rosszul váltják, ezért a kiutazóknak eurót kell magukkal vinniük. Pénzt csak bankokban és hivatalos pénzváltókban ajánlott váltani, az utcai pénzváltás veszélyes és tiltott. A szigetországban még mindig csak korlátozottan lehet bankkártyával fizetni vagy arról készpénzt felvenni. A kubai bankautomaták csak a VISA kártyát fogadják el!

Kultúra

1. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

A kubai üzleti etikett fontos követelménye a türelem mind hivatali, mind az üzleti ügyintézését illetően. Az üzleti kapcsolatok előkészítésekor első lépésként ajánlott a Kubai Kereskedelmi Kamara magyar üzleti kapcsolatokért felelős munkatársának a megkeresése írásban. A céges üzleti tárgyalás időpontját időben és jól elő kell készíteni elektronikus levelezés útján, hiszen az írásos anyagra az üzleti vízum megszerzéséhez is szükség lesz.

Az üzleti tárgyalásokon pontosan illik megjelenni. A külföldiekkel történő kommunikáció elsősorban spanyol nyelven zajlik, ezért ha a külföldi üzletember nem beszél spanyolul, fontos tolmácsot fogadnia. A kubai tárgyalópartnerre kifejezetten jó benyomást gyakorol, ha a külföldi partner beszél spanyolul. A névjegykártyán fontos feltüntetni minden információt spanyol nyelven is.

A férfiak öltözékét illetően csak a hosszú ujjú ing az elfogadott, de a magas hőmérsékletre és páratartalomra való tekintettel a nyakkendő és a zakó viselésétől eltekintenek. Elegáns férfi felsőruházatnak minősül a guayabera elnevezésű rövid- vagy hosszú ujjú fehér ing. Nők esetében ajánlott a szolid és visszafogott öltözék viselete.

Üzleti tárgyalások során a politikai témák kerülendők. A kubaiak hűségesekek hazájukhoz, így az esetleges kritikát könnyen értelmezhetik az országukat ért inzultusnak, mely az üzlet megghiúsulását eredményezheti.

Apró ajándékokat nagy örömmel fogadnak.

Fényképek készítése előtt illik engedélyt kérni a vendéglátónktól vagy a házigazdától. Külön kihangsúlyozandó, hogy a hadsereg és a rendőrség tagjairól, vagy a szigorúan őrzött stratégiai területekről tilos fényképeket készíteni.

Forrás és további információ:

<https://www.protocolo.org/paises/america/cuba/>

<https://centrogilbertobosques.senado.gob.mx/docs/CUBA.pdf>

2. Fontosabb ünnepek

A szigetország legtöbb nemzeti ünnepe az egyházi tradíciók mellett a Castro-féle forradalom fontosabb eseményeihez, valamint a munkásmozgalmi hagyományokhoz kapcsolódik.

- Január 1. – Triunfo de la Revolución, a forradalom győzelmének napja, Batista menekülésének évfordulója.
- Január 2. – Día de la Victoria, a fegyveres erők napja, a forradalom győzelmének alkalmából.
- Nagypéntek – Viernes Santo, XVI. Benedek pápa kubai látogatásán elhangzott kérésére 2013 óta állami ünnep.
- Május 1. – Día de los trabajadores, a munka ünnepe.

- Július 25-27. – Conmemoración del asalto a Moncada, azaz a Moncada-i támadás ünnepe, mely a forradalom kitörését jelentette.
- Október 10. – Día de la Independencia, a függetlenségi háború kitörésének ünnepe, 1868-ban ezen a napon kezdődött el a 10 éves háború, amely a spanyol gyarmati uralom végét eredményezte.
- December 25. – Navidad, a karácsony ünnepe, melyet II. János Pál kubai látogatása után állítottak vissza.

Forrás és további információ:

http://en.wikipedia.org/wiki/Public_holidays_in_Cuba

<https://www.visitarcuba.org/dias-festivos>

3. Vallás, vallási szokások

A Kubai Köztársaság vallási életében főként a keresztény és az afrikai vallási irányzatok dominálnak. A forradalom előtt a római katolikus egyház töltötte be a legmeghatározóbb szerepet, a társadalom döntő többsége római katolikusnak vallotta magát, jelenleg ez az arány jóval alacsonyabb. A népesség kis része afrikai rítusokban hisz és a szanteriát gyakorolja.

Forrás és további információ:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/cuba/religion.htm>

https://es.wikipedia.org/wiki/Religi%C3%B3n_en_Cuba

4. Történelmi áttekintés

Kuba szigetét 1492-ben fedezte fel Kolumbusz Kristóf, aki a területet kolonizálta és a spanyol korona uralma alá hajtotta. Ezt követően a gazdasági és infrastrukturális fejlesztéseknek köszönhetően a sziget gyors fejlődésnek indult.

A járványokban elpusztult őslakosok pótlására a spanyolok afrikai rabszolgákat hozattak Kubába, hogy az itt létesített kávé- és cukornádültetvényeken dolgozzanak. A spanyol gyarmati időszakban Kuba szigete stratégiai jelentőséggel bírt, mivel a spanyol flotta itt gyűlt össze, mielőtt az éves nemesfémszállítmányt az anyaországba szállították volna. A spanyolok gyarmati uralma ellen a kubai lakosság többször felkeléseket robbantott ki, amiket kivétel nélkül véres megtorlások követték a spanyolok részéről.

1898-ban a spanyol-amerikai háború során az Egyesült Államok intervenciót hajtott végre Kuba szigetén és elűzte a spanyol katonaságot, így a sziget függetlenné vált. Ugyanakkor ez a függetlenség csak névleges volt, mivel egy 1901-es kubai alkotmánymódosításnak (Platt-kiegészítés) köszönhetően az Egyesült Államok hadserege bármikor újabb beavatkozást hajthatott végre Kuba területén, amennyiben a belpolitikai helyzetet instabillnak ítélte meg, valamint a Guantánamo területének bérlésével katonai bázis kialakítása is lehetségessé vált. Ez pedig egyértelműen azt jelentette, hogy Kubában csak olyan kormányzat lehetett életképes, amely elnyeri az Egyesült Államok támogatását is.

A következő évtizedek során egymást követték a kormányváltások, melyekben az Egyesült Államoknak is tevékeny szerepe volt. 1933-ban az „ör mesterek lázadását” követően egy ötfős informális politikai vezető testület jött létre Fulgencio Batista vezetésével, aki hatalmát különböző formákban egészen 1959-ig gyakorolta. A belső feszültségek, melyek a növekvő munkanélküliség és a csökkenő életszínvonal miatt alakultak ki, végül szétfeszítették a rendszert és 1958-ban Fidel Castro vezetésével nyílt lázadásokhoz vezettek. Batista 1959. január 1-jén Portugáliába menekült. Ezt követően Castro 1977-ig miniszterelnökként, majd 2008-ig elnökként irányította a kubai politikai életet. Ez alapjaiban keresztezte az Egyesült Államok érdekeit, ezért Kennedy elnök jóváhagyásával 1961-ben a Disznó-öböl partjainál 1400 kubai diverzánst tettek partra, hogy megdöntsék Castro hatalmát, ám kudarcot vallottak.

A szocialista Kuba a hidegháborús nemzetközi rendszerben egyedül a Szovjetunió segítségére számíthatott, ezért Castro igyekezett Hruscsovval szorosabbra fogni a két ország kapcsolatait. 1962-ben légi felvételekről kiderült, hogy a Szovjetunió nukleáris rakétabázist telepített Kubába, hogy ezzel növelje zsarolási potenciálját az Egyesült Államokkal szemben. A rakétaválságot 13 nap alatt diplomáciai úton megoldották és a rakétákat kivonták Kuba területéről. Kubát azonban a hatvanas évek elejétől az Egyesült Államok, valamint később az Európai Unió gazdasági szankcióknak és blokádnak vetette alá, melyek hatása az 1990-es években vált kritikussá, amikor a Szovjetunió felbomlása miatt kb. évi 4-6 milliárd dollár segélytől esett el a karibi ország. Az Európai Unió 2008-ban feloldotta Kuba-ellenes kereskedelmi korlátozásait, így az európai országok újra meg tudták kezdeni gazdasági és kereskedelmi kapcsolataik fejlesztését a karibi szigetországgal.

Az USA 2015 májusában törölte Kubát a terrorizmust támogató országok listájáról. 2015. július 1-jén Obama elnök bejelentette, hogy megállapodás született a két ország között a nagykövetségek újranyitásáról, és ezt követően a két ország helyreállította a diplomáciai kapcsolatokat. 2015. augusztus 14-én John Kerry amerikai külügyminiszter jelenlétében ünnepélyesen újranyitották az 54 éve bezárt amerikai nagykövetséget Havannában. 2016 márciusában Barack Obama, az Egyesült Államok elnöke hivatalos látogatást tett Kubában.

Az enyhülési folyamat azonban lassan haladt előre, majd Trump elnök hivatalba lépésével megtorpant, így a Kuba ellen bevezetett gazdasági embargót az USA a mai napig fenntartja.

2018. április 19-én Miguel Díaz-Canelt, a kubai államtanács korábbi első alelnökét választották meg a karibi ország állam- és kormányfőjének Havannában, aki a 86 éves Raúl Castrót váltotta az állam élén. A hatalom megosztását követően Raúl Castro a Kubai Kommunista Párt főtitkára maradt, 2019 októberétől az új államfő Miguel Díaz-Canel Bermudez, 2019 december végétől az új kormányfő Manuel Marrero Cruz. A 2019-es Alkotmány szerint Kuba elnöke államfő és egyben a Kubai Forradalmi Fegyveres Erők vezetője is.

Forrás és további információ:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>,

<http://kki.hu/assets/upload/06 - Nagy Sandor Gyula Drexler Andras.pdf>

https://index.hu/kulfold/2017/06/16/trump_visszalep_a_kubai_nyitastol_ujra_bekemenyit_az_usa/

https://hvg.hu/vilag/20180419_uj_elnoke_van_kubanak

https://hvg.hu/vilag/20180419_Nem_Castronak_hivjak_megis_kubai_elnok_ki_o_Es_mire_szamithatunk_tole

https://elpais.com/internacional/2018/04/19/actualidad/1524144469_523137.html

5. **További hasznos információk**

Az ország politikájáról:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/Politics_of_Cuba

Kuba kormányzatáról:

<http://www.globalsecurity.org/military/world/cuba/government.htm>

Az ország földrajzáról:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Cuba

<http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/namerica/caribb/cu.htm>

Az ország történelméről:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cu.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Cuba

<http://www.nationsonline.org/oneworld/History/Cuba-history.htm>

<http://www.cubahistory.org/>

<http://www.historyofcuba.com/cuba.htm>

Kézirat lezárva: 2020. május

További információ:

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság

Telefon: + 36 1 474 5143

E-mail: intdept@mkik.hu